

Изх. № 43/ 04.11.2019 г.

**ДО: Г-ЖА НИКОЛИНА АНГЕЛКОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НСТ
МИНИСТЪР НА ТУРИЗМА**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Като благодарим за получената покана за участие в извънредно заседание на Националния Съвет по Туризм по повод фалита на британския туроператор „Томас Кук“, по-долу представяме на Вашето внимание позицията на **Асоциацията на българските туроператори и туристически агенти, АБТТА и Българска асоциация на туристическите агенции, БАТА** с предложение за включването ѝ в Дневния ред на заседанието и молба за предварителното ѝ разпространение до всички членове на консултативния орган на основание разпоредбите и сроковете на Чл. 12, ал. 2, 3 и 4 от Правилника за организацията работа на НСТ.

Приложение:

**СЪВМЕСТНА ПОЗИЦИЯ НА АБТТА и БАТА ПРЕД ИЗВЪНРЕДНО ЗАСЕДАНИЕ НА НСТ
ПО ПОВОД ОБЯВЯВАНЕ НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ НА ТОМАС КУК**

С уважение

Даниела Стоева
Председател УС

СЪВМЕСТНА ПОЗИЦИЯ

НА

АБТТА и БАТА ПРЕД ИЗВЪНРЕДНО ЗАСЕДАНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ПО

ТУРИЗЪМ

Фалитът на Томас Кук причини огромни негативни последици върху икономиките на (А) приемащите дестинации с генерираните значителни загуби във веригите на доставки, вкл. и обявяване на несъстоятелност на местни партньори на дружеството и върху икономиките на (Б) изходящите пазари с близо 600 000 засегнати пътуващи по програмите на втория по големина туроператор в Европа, като постави отново на дневен ред (С) въпроса за нарушената конкурентна среда в сектора на туристически услуги.

А. ПОЗИЦИЯ ОТНОСНО НЕОБХОДИМОСТТА ОТ НОРМАТИВНА ЗАЩИТА НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ИНТЕРЕСИ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХОТЕЛИЕРИ И ТУРОПЕРАТОРИ

В отговор на получена покана към браншовите организации за представяне на предложение за защитна схема на „икономическите интереси на българските хотелиери и туроператори“ и като подчертава, че Европейското законодателство в областта на туризма регулира единствено правата и защитата на потребителите, и то само в частта пакетни туристически пътувания и свързани туристически услуги, АБТТА и БАТА изразяват

ПОЗИЦИЯ

на решително несъгласие с разширяване обхвата на административно регулиране на стопанската дейност на частния бизнес и нормативно въвеждане на финансови механизми за защита на частни икономически интереси със следните

АРГУМЕНТИ

- Взаимоотношенията между търговски контрагенти, в случая туроператора Томас Кук и неговите доставчици – хотелиери, транспортни фирми и локални туристически агенции са междуфирмени търговски отношения. Тези взаимоотношения се регулират както всяка друга стопанска дейност по общия ред от Търговския закон и се подчиняват на принципите на свободното договаряне на търговските условия;

- Резолюцията на Европейския парламент относно отрицателните последици от неплатежоспособността на дружеството „Томас Кук“ за туризма в ЕС (2019/2854(RSP)) също НЕ препоръчва такъв тип мерки, но призовава компетентните органи да извършат анализ на причините за финансовия колапс с цел ефективно прогнозиране, предотвратяване и управление на бъдещи кризи в един изключително важен за икономиката на ЕС сектор.

На основание на горното и като изразяват принципна подкрепа на мерките, които биха могли да смекчат сериозните последици в сектора, причинени от фалита на Европейския туроператор, АБТТА и БАТА внасят следните

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

- Да бъде извършено обследване на финансовата история и бизнес модела на управление на българското дружество Астрал Холидейз;

- Като превантивна мярка срещу някои наложени на българския пазар търговски практики от големите туроператори на необосновано дълъг срок на отложено плащане да бъде препоръчано на българските хотелиери и други местни доставчици на услуги ползването на подходящи застрахователни инструменти като напр. Застраховка срещу краткосрочен търговски риск, Застраховка на вземанията, Застраховка трета страна, др.

Б. ПОЗИЦИЯ ОТНОСНО ЕФЕКТИВНОСТТА И ДОСТАТЪЧНОСТТА НА ЗАЩИТЕНОСТ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПОТРЕБИТЕЛИ НА ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ

Като активен участник в работата по привеждане на националното законодателство в съответствие с новите пазарни реалности и имплементиране на Директива (ЕС) 2015/2302 относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги в ЗТ в сила от м. юли 2018 г., АБТТА и БАТА заявяват следната

ПОЗИЦИЯ:

Действащата в българското секторно законодателство гаранционна схема под формата на застраховка „Отговорност на туроператора“ отразява коректно застрахователния риск и обезпечава адекватна и съпоставима спрямо общия Европейски пазар защитеност на българските потребители на туристически услуги.

Всяко допълнително увеличение на финансовата тежест за българските туристически фирми - предимно микро и малки предприятия в условията на доказалата своята ефективност защитна схема ще постави българските туроператори и националния туристически продукт в неравностойна конкурентна позиция спрямо Европейското туристическо предлагане.

АРГУМЕНТИ:

- Последните случаи на несъстоятелност на големи туроператори, в т.ч. и в случая на Астрал Холидейс еднозначно потвърждават, че действащата схема на обезпечение на професионалната отговорност на българските туроператори изпълнява напълно своето предназначение – защита на потребителите на туристически услуги;

- Според данни на Европейския комитет на асоциациите на туристически агенции, ЕКТАА, в 21 Европейски държави правата на потребителите на туристически услуги срещу вреди, причинени от несъстоятелност на туроператора са гарантирани със застраховка професионална отговорност на туроператора или ефективна банкова гаранция, в 6 държави – чрез инструментите на гаранционен фонд;

- През последните години не са регистрирани необезвъзмездени потребители по фалити на български ТО, а съотношението годишен оборот от туроператорска дейност спрямо лимит на отговорност при определяне размера на застраховка Отговорност на туроператора (между 2 и 5 пъти по-висок в България в сравнение с повечето Европейски пазари) прави българските потребители на туристически услуги значително по-добре защитени от Европейските;

- Ново увеличение на застрахователните нива, отнесено към броя пътуващи българи (по данни на НСИ) ще генерира нереално висока застрахователна защита на „единица потребител“ на туристически услуги и в крайна сметка ще повиши цената на туристическите услуги за българските потребители.

- Трябва да се вземе предвид, че една част от лицензираните ТО по ЗТ са задължени да сключват застраховка отговорност на ТО, за да отговарят на ЗТ, но тяхната дейност е входящ туризъм по бизнес модела В2В, което прави тази застраховка неизползваема и напълно излишна. Това означава, че застрахователните компании генерират определен дял приходи с нулев риск.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

С компетенциите на държавен орган, който води, актуализира и поддържа Националния туристически регистър, предлагаме МТ да анализира основателността на представените по-горе аргументи чрез представяне на информация на предстоящото заседание на НСТ относно:

- Колко случая на несъстоятелност на български туроператори са обявени през 2011 г., годината на влизане в сила настоящата регулация за защита на потребителите на туристически пакети ?
- Разполага ли МТ с информация за ощетените потребители - клиенти на български туроператори в тези случаи на несъстоятелност, евентуално, в какъв размер?
- Разполага МТ с информация за наличието на по-високи нива на защита на потребителите на туристически пакети - в кои страни и в какво съотношение?
- Има ли точна информация МТ колко от регистрираните ТО осъществяват дейност само и единствено по направление входящ туризъм на принципа B2B?

С. ПОЗИЦИЯ ОТНОСНО НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ОСИГУРЯВАНЕ НА РАВНОСТОЙНА ПАЗАРНА СРЕДА ЗА ВСИЧКИ УЧАСТНИЦИ НА ТУРИСТИЧЕСКАТА СЦЕНА

Както е известно, Thomas Cook осъществяваше две основни дейности – на туроператор, или дейност по продажба на пакетни пътувания и на въздушен превозвач, или дейност по продажба на самолетни билети; при обявяване на несъстоятелност, клиентите на дружеството, в зависимост от вида закупена туристическа услуга – пакетно пътуване или самолетен билет се оказаха с различна степен на защитеност.

Благодарение на регулациите на *Европейска Директива 2015/2302 относно организираните пътувания и свързани туристически услуги* (максимално хармонизирана в ЗТ в сила от м. юли 2018), всички потребители на пакетни пътувания на Thomas Cook са или вече репатрирани, респ. обезщетени за нереализирано пътуване, или се намират в процес на обезвъзмездяване.

В същото време, отсъствието на регулации при фалит на авиокомпания в *Регламент (ЕО) № 261/2004 относно на правата на пътниците във въздушния транспорт и отговорността на въздушните превозвачи* остави хиляди пътници на Thomas Cook Airline без защита.

Аналогично, във всички останали 32 случая на фалити на авиокомпаниите от началото на 2017 г., в които в държавата - членка не са били предприети нарочни мерки за репатриране на нейните граждани, пътниците на фалиралата авиокомпания са били принудени сами да организират връщането си, ако пътуването вече е било започнало, или просто да загубят парите си за закупени, но нереализирани полети.

Като изразяват
ПОЗИЦИЯ,

че съществуващите нормативни несъответствия в *Директива 2015/2302* и *Регламент 261/ 2004* са дискриминационни по отношение на потребителите на въздушен пътнически транспорт и че разликата между задълженията на пътническите агенти - туроператори от една страна и липсата на задълженията на авиокомпаниите - от друга, създава сериозен дисбаланс в развитието на неутрална и лоялна конкуренция между основните участници на пазара и представлява реална заплаха за дестабилизиране на Европейския туристически сектор като цяло,

и като взема предвид и изводите на ЕП в Резолюция относно отрицателните последици от неплатежоспособността на дружеството „Томас Кук“ за туризма в ЕС(2019/2854(RSP), т. 18, АБТТА и БАТА внасят

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Да бъде отправено искане от българското правителство към съответните структури на ЕК за предприемане на законодателни инициативи за разработване на Европейски нормативен инструмент, задължаващ авиокомпаниите в случай на несъстоятелност да осигурят пропорционална и адекватна застрахователна защита на превозваните пътници.

В резюме, независимо от сериозните последствия от фалита на Томас Кук върху туристическия сектор, АБТТА, БАТА И Сдружение Туризм изразяват становище, че нормативни промени в националното секторно законодателство НЕ се налагат и препоръчват:

- повишаване на ефикасността на режима за контрол и мониторинг на действащата защитна схема;**
- насърчаване на добрите търговски практики, в т.ч. използване на подходящи застрахователни продукти за защита на отложени плащания;**
- инициране на законодателни действия на Европейско ниво за въвеждане на задължителна защита срещу фалит на авиокомпаниите и гарантиране еднаква защитеност на пътници, резервиращи отделна услуга (само самолетен билет) спрямо пътниците с резервации за пакетно пътуване.**

С уважение,

Даниела Стоева

Председател УС на АБТТА

Светлана Атанасова

Председател УС на БАТА